

Anděly vytvářím už jenom usměvavé, říká řezbář Jakub Sochor

21.12.2022 - | Krajský úřad Královéhradeckého kraje

Máte oblíbenou postavu v betlémě, kterou rád vyřezáváte?

Nejraději mám asi postavy andělů. Sice se jim musí lepit křídla i ruce a jsou náročnější než jiné postavy, ale vyřezávám je rád. Ono taky na postavy andělů nejvíce reagují malé děti na výstavách a jeden chlapeček mi kdysi řekl, že se můj anděl neusmívá a že je to špatně, protože andělé se smějí. Tak je dělám usměvavé. A asi nejvíce vyřezávám ovečky, protože těch není v betlémě nikdy dost.

Jakou součást betlémě naopak vytváříte nerad, ale musíte, protože je nedílnou součástí?

Betlémě vyřezávám pro radost, a tak se nedostávám do situace, že bych něco musel vyřezávat, když se mi nechce. Vyřezávám si figurky do zásoby a pak je používám do betlémů, takže mám třeba zásobu oveček a pastýřů, které mohu používat. Vlastně během celého roku vyřezávám figurky a pak na podzim vymyslím, jaký betlém z nich vznikne.

Jak vymýšlíte schéma? Dá se v betlémě vymyslet něco nového?

Samozřejmě, že je stále co vymýšlet, protože každý může vidět tu scénu zrození svými očima. Například děti malují krásné betlémě plné neobvyklých nápadů, například nedávno jsem viděl krásný dětský betlém s postavami superhrdinů.

Na jaký betlém ze své tvorby jste nejvíce pyšný?

Myslím si, že ten jsem ještě nevytvořil, ale asi nejvíce mě potěšil pohyblivý betlém. S tím mi pomohl můj táta, který moje figurky dokázal uvést do pohybu, a tak ho to zaujalo, že začal vyřezávat betlémě taky. Já sám se učil vyřezávat od mého dědy, tak máme tu rodinnou tradici trochu pomotanou.

Jaký betlém byste chtěl ještě vyřezat?

Těch je určitě strašně moc a doufám, že na ně přijde později. Chtěl bych postavit velký několikapatrový pohyblivý betlém s rozsáhlým městem, s tátou máme rozpracovaný lyžařský pohyblivý betlém, kde budou figurky lyžovat a koulovat se. To se bude určitě návštěvníkům na výstavách betlémů líbit. Navíc sami rádi lyžujeme a lyžování patří i k našemu kraji.

Čtete online listopadové číslo krajského zpravodaje U nás v kraji.

Kdyby se člověk chtěl naučit vyřezávat betlémě - jak a kde začít?

Začít je možné samozřejmě kdykoliv, stačí pevné rozhodnutí a pak trpělivost. Všechny potřebné věci se dají objednat na internetu, ať to jsou nože, dláta nebo vyschlé lipové dřevo. Existují různé návody nebo kurzy řezbářství, které si člověk může objednat. Nebo jsou sady pro začátečníky, kteří si například mohou zkusit vyřezat lžíci.

Vyřezáváte i jiné figurky? Jaké?

Kromě postav do betlémů vyřezávám takové ty lidové, třeba Krakonoše s fajfkou a dlouhými vousy.

Ty podmračené výrazy obličejů figur Krakonošů na starých chalupách mně přijdou úžasné. Taky kromě starých betlémů v posledních letech sbírám i staré Krakonoše a těším se, až je začnu také vystavovat, jako betlémy.

Můžeme vaše betlémy někde vidět naživo?

Betlémy v posledních letech pravidelně vystavujeme, měli jsme výstavy například v Hradci Králové, Pardubicích, Svitavách. Letos jsou námi vyrobené betlémy a betlémy z naší sbírky k vidění v muzeu v Litomyšli a na příští rok připravujeme výstavu opět v Královéhradeckém kraji. Těší nás, že naše betlémy dělají radost dalším lidem a snad jim i v této zvláštní době přinesou tolik potřebnou radost a pohodu.

Více než stoletá tradice

Před více než sto lety začal Bohuslav Sochor budovat rodinnou sbírku betlémů, kterých shromáždil několik desítek a každoročně je ve svém domě ve Dvoře Králové nad Labem vystavoval. I druhý dědeček Jakuba Sochora, Jan Merta, se věnoval betlémářství a před více než 30 lety začal s jejich vyřezáváním. Vytvořil několik souborů betlémů, které udivují precizními detaily.

Vnuk Jana Mertý a Bohuslava Sochora Jakub Sochor začal s vyřezáváním betlémů v roce 2005, kdy si půjčil od dědy Jana nožík a kousky lipového dřeva. Postupně začal vyrábět různé betlémy, které umístil například do skříněk, vyřezal soubory z jednoho kusu dřeva či betlém do skořápek různých ořechů. Jakub pro betlémářství nadchl i svého otce Martina Sochora, kterého před několika lety oslovil, zda by mu nepomohl s "rozpohybováním" figur darovníků. Společně vytvořili první mechanický betlém, ve kterém je více než stovka postaviček. Oba ve výrobě betlému tradiční metodou pokračují dodnes.

<https://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/tiskove-centrum/aktuality1/andely-vytvarim-uz-jenom-usmevave--rika-rezbar-jakub-sochor--350414>